

Förvaltningsrätten i Luleå
Box 849
971 26 LULEÅ

Yttrande

Datum 2013-01-08
Dnr 333-4491-2012

Ert 2012-12-13
Er bet. Mål nr. 2441-12 enh.B.

Avdelning Samhällsavdelningen
Enhet Kulturminnesenheten

REMISS från Förvaltningsrätten i Luleå. Överklagande av Länsstyrelsens beslut om särskild utredning inför planerad skogsbilväg inom Männikkö 4:3 i Pajala kommun, Norrbotten.

Ärendet

Förvaltningsrätten i Luleå har av Riksantikvarieämbetet (RAÄ) begärt yttrande i rubricerade ärende, om SCA Skog AB och länsstyrelsen i Norrbottens län angående kulturminnen.

Bakgrund

Ärendet avser planerat byggande av skogsbilväg i ett område där länsstyrelsen bedömt att en särskild utredning behövs enligt 2 kap. § 11 lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. SCA Skog AB överklagar länsstyrelsens beslut, och anför att den sträckning som planeras för bygge av skogsbilväg saknar kända fornlämningar, och att den planerade skogsbilvägen ifråga är att betrakta som en del av pågående markanvändning.

Synpunkter

Riksantikvarieämbetets uppfattning

Riksantikvarieämbetet delar länsstyrelsens uppfattning, både avseende behovet av särskild utredning i det aktuella området, och generellt då det gäller att bygge av skogsbilväg i utredningshänseende ska jämföras med andra vägföretag som utgör större enskild väg.

Skälen för Riksantikvarieämbetets uppfattning

I två olika vägledningar har Riksantikvarieämbetet angett sin uppfattning om vad som bör gälla, dels i *Vägledningen för tillämpning av kulturminneslagen, Samråd och tillståndsprövning i samband med skogs- och jordbruk m.m.*, dels *Vägledning för tillämpning av Kulturminneslagen, Uppdragsarkeologi (2 kap, 10-13 §§), Det uppdragsarkeologiska systemet* (www.raa.se).

Riksantikvarieämbetet

Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm
Tel 08-5191 8000
E-post riksant@raa.se
Hemsida www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Plusgiro 599 94-4
Bankgiro 5052-3620

Av Riksantikvarieämbetets vägledning beskrivs sammanhangen kring särskild utredning enligt 2 kap. § 11 lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. En särskild utredning kan utföras för att klarlägga förekomsten av eventuella fornminnen. Många fornminnen är kända genom Riksantikvarieämbetets fornminnesinventering, men inventeringen är långt ifrån heltäckande. Erfarenheten visar att många fornlämningar återstår att upptäcka. Det aktuella området längs Kalixälven utgörs av en terrängtyp med älvdal som arkeologiskt sett ofta har visat sig rik på fornlämningar. Riksantikvarieämbetet delar därför länsstyrelsens uppfattning att en särskild utredning behövs för att klarlägga om det finns hittills okända fornlämningar.

Den planerade skogsbilvägen avser, enligt bifogat underlag, en normal skogsbilväg som är farbar med lastbil. Skogsbilvägar anläggs permanent, ofta med betydande markingrepp som skulle kunna skada fornlämningar, vare sig dessa är kända eller inte. Skogsbilvägar kan användas för många andra ändamål än skogsbruk, och ska inte förväxlas med skogsbrukets mer tillfälligt markerade stick- och basvägar; de senare är inte permanent anlagda och behöver inte medföra några markskador vid varsam körning.

Även om skogsbilvägar, liksom allmänna vägar, är nödvändiga för timmertransporter, så anser Riksantikvarieämbetet att de inte är en del i skogsbrukets pågående markanvändning. Enligt Riksantikvarieämbetets ovan nämnda vägledning bör skogsbilvägar i lagens mening i anläggningshänseende jämföras med andra större enskilda vägar. Planering av skogsbilväg ska kunna motivera att det görs en särskild utredning, så som länsstyrelsen bedömt i det aktuella fallet.

Detta beslut har fattats av avdelningsschefen Birgitta Johansen efter föredragning av handläggaren Leif Gren. Även biträdande avdelningsschefen Anita Bergensträhle-Lind och enhetschefen Markus Dahlberg har deltagit i den slutliga handläggningen.

Birgitta Johansen

Leif Gren